

ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE DIN BUCUREȘTI
Consiliul pentru Studii Universitare de Doctorat
Școala Doctorală de Management

TITLUL TEZEI DE DOCTORAT:

**DEZVOLTAREA MECANISMELOR COMPLEXE DE FINANȚARE
PENTRU REVITALIZAREA SPAȚIULUI RURAL**

Prenumele și numele autorului :

MONCEA MĂDĂLINA IOANA

Conducător de doctorat:

Prof. univ.dr. Răzvan Cătălin Dobrea

București, 2025

CUPRINS

CAPITOLUL I	9
STADIUL ACTUAL PRIVIND PROCESUL DE REVITALIZARE A SPAȚIULUI RURAL.....	9
1.1.Complexitatea spațiului rural în contextul european și importanța proceselor de revitalizare	9
1.1.1.Spațiul rural. Delimitări conceptuale, funcționalități.....	10
1.1.2.Multifuncționalitățile spațiului rural	13
1.1.3.Provocări ale dezvoltării spațiului rural în context European	16
1.2. Mecanisme de revitalizare a spațiului rural	27
1.2.1. Perspectiva națională de revitalizare a spațiului rural.....	27
1.2.2. Fenomenul de depopulare și imigrare.....	29
1.3. Politici și strategii europene de revitalizare a spațiului rural	32
1.3.1. Obiectivele politicii de dezvoltare	33
1.3.2. Politicile care stau la baza îndeplinirii obiectivelor de dezvoltare rurală	34
1.4. Analiza unor modele de bune practice de revitalizare a spațiului rural	36
CAPITOLUL 2.....	48
STADIUL ACTUAL AL CERCETĂRIILOR PRIVIND MECANISMELE DE FINANȚARE PENTRU	
REVITALIZAREA SPAȚIULUI RURAL	48
2.1. Mecanisme publice de finanțare a spațiului rural	49
2.1.1. Cadrul European pentru finanțarea dezvoltării rurale	50
2.1.2. Dezvoltarea spațiului rural din România prin instrumente finanțate de la Uniunea Europeană	58
2.1.3. Dezvoltarea spațiului rural din România prin instrumente finanțate la nivel național.....	64
2.2. Mecanisme private de finanțare a spațiului rural.....	66
2.2.1. Importanța finanțării private în dezvoltarea rurală	67
2.2.2. Surse private de finanțare pentru dezvoltarea rurală.....	70
2.2.3. Parteneriatele public private (PPP) în dezvoltarea rurală	73
2.3. Evaluarea impactului finanțărilor realizate asupra dezvoltării spațiului rural	75
2.3.1. Necesitatea și importanța măsurării impactului finanțărilor	76
2.3.2. Indicatori cheie de performanță pentru evaluarea efectului finanțării	77
2.3.3. Metode utilizate în evaluarea impactului finanțărilor	84
2.3.4. Provocări și direcții strategice în eficientizarea finanțării pentru dezvoltarea rurală.....	87
CAPITOLUL 3. METODOLOGIA DE CERCETARE PRIVIND MECANISMELE DE FINANȚARE	
PENTRU REVITALIZAREA RURALĂ	91
3.1. Metodologia de cercetare.....	91
3.2. Procesul mecanismelor de finanțare pentru revitalizarea rurală	93
3.2.1. Analiza bibliometrică a mecanismelor de finanțare.....	94
3.2.2. Analiza prin extragere de date a percepțiilor, nevoilor și provocărilor	95
3.2.3. Analiza spațio – temporală a performanței rurale în România	98
3.3. Cadrul proceselor de finanțare pentru revitalizarea rurală.....	100
3.3.1. Formularea priorităților strategice	101
3.3.2. Selectarea proiectelor și evaluarea eligibilității	102
3.3.3. Alocarea resurselor și mobilizarea fondurilor.....	103
3.3.4. Colaborarea părților interesate și a instituțiilor.....	104
3.3.5. Implementarea și monitorizarea proiectelor finanțate	105

3.3.6. Evaluarea rezultatelor și a sustenabilității proiectelor	106
CAPITOLUL 4. ANALIZA BIBLIOMETRICĂ A REZULTATELOR CERCETĂRILOR REALIZATE ÎN DOMENIUL MECANISMELOR DE FINANȚARE PENTRU REVITALIZAREA SPAȚIULUI RURAL	108
4.1. Rolul analizei bibliometrice în dezvoltarea mecanismelor de finanțare pentru revitalizarea spațiilor rurale	108
4.2. Analiza bibliometrică realizată cu VOSviewer	109
CAPITOLUL 5. CERCETARE PRIVIND REVITALIZAREA SPAȚIUL RURAL – PERCEPȚII, NEVOI, PROVOCĂRI. ANALIZĂ DE TIP DATA MINING	131
5.1. Descriere instrumentului de cercetare, bazat pe chestionar	131
5.1.1. Metodologia CRISP-DM și algoritmi utilizați în cadrul analizei	133
5.1.2. Direcții de cercetare integrate în acest demers	136
5.2. Direcția 1 de analiză – Cunoașterea programelor de finanțare în mediul rural.....	145
5.3. Direcția 2 de analiză – Percepția asupra dezvoltării spațiului rural	154
5.4. Direcția 3 de analiză – Efectele migrării populației tinere din rural spre urban	173
5.5. Direcția 4 de analiză – Bariere și obstacole identificate pentru accesarea de fonduri pentru dezvoltare rurală.....	183
5.6. Concluziile preliminare în urma rezultatelor celor patru direcții de analiză.....	191
5.6.1. Concluzii preliminare rezultate în urma primei direcții de analiză.....	192
5.6.2. Concluzii preliminare rezultate în urma celei de-a doua direcții de analiză:	192
5.6.3. Concluzii preliminare rezultate în urma celei de-a treia direcții de analiză:.....	193
5.6.4. Concluzii preliminare rezultate în urma celei de-a patra direcții de analiză.....	194
5.7. Percepții privind eficacitatea și nevoile de îmbunătățire ale mecanismelor de sprijin a dezvoltării rurale prin intermediul finanțărilor	194
CAPITOLUL 6. CERCETARE PRIVIND EVOLUȚIA PERFORMANȚELOR SPAȚIULUI RURAL DIN ROMÂNIA	199
6.1. Analiza evoluției cifrei de afaceri a organizațiilor din România pentru perioada de referință 2007 – 2022.	201
6.2. Analiza evoluției numărului de firme din România pentru perioada de referință 2007 – 2022	206
6.3. Analiza evoluției numărului de salariați din România pentru perioada de referință 2007 – 2022	211
6.4. Analiza evoluției profitului pentru firmele din România pentru perioada de referință 2007 – 2022	215
6.5. Concluzii privind evoluția performanțelor spațiului rural din România	220
CAPITOLUL 7. CONCLUZII, PROPUNERI ȘI LIMITE ALE CERCETĂRII.....	222
7.1. Concluziile cercetării desfășurate	222
7.2. Contribuții personale	225
7.3. Limitele cercetării și direcții viitoare de cercetare.....	227
7.4. Direcții viitoare de cercetare.....	229
Concluziile tezei	230
BIBLIOGRAFIE.....	231
Anexe.....	246
Anexa A - Tabelul nr. 1.1. Detalierea tabelului cu exemple de bune practici implementate pentru revitalizarea spațiului rural.....	246
Anexa B - Lista de abrevieri și acronime din articole	253
Anexa C - Lista tabelelor din articol.....	255
Anexa D - Lista figurilor din articol	256

Cuvinte cheie: spațiu rural, mecanisme de finanțare, sustenabilitate

Rezumat

În cadrul acestei cercetări doctorale, prezenta teză examinează mecanismele de finanțare destinate revitalizării zonelor rurale, integrând o abordare interdisciplinară care combină științele economice, managementul strategic și politicile publice. Obiectivul principal este de a evalua eficacitatea instrumentelor financiare – europene și naționale – și rolul acestora în reducerea disparităților regionale, stimularea antreprenoriatului rural și îmbunătățirea coeziunii socio-economice.

Cercetarea a fost structurată în jurul a trei axe metodologice complementare. În primul rând, a fost realizată o analiză bibliometrică pentru a cartografia stadiul actual al cercetărilor privind mecanismele de finanțare rurală, identificând tendințele de publicare, autorii cei mai influenți și domeniile emergente de cercetare. Această abordare a permis construirea unei baze teoretice solide și evidențierea importanței unui cadru politic și instituțional coerent pentru succesul programelor de dezvoltare rurală.

În al doilea rând, a fost realizată o analiză de tip data mining privind percepțiile actorilor locali, nevoile identificate și obstacolele întâmpinate în accesarea fondurilor. Prin intermediul unui chestionar distribuit locuitorilor din mediul rural și potențialilor noi locuitori, rezultatele au permis identificarea priorităților strategice ale comunităților, în special accesul la infrastructură, crearea de locuri de muncă și reducerea efectelor migrației.

În al treilea rând, a fost realizată o analiză spațio – temporală a performanței zonelor rurale între 2007 și 2022, utilizând indicatori precum cifra de afaceri a întreprinderilor, numărul de angajați, rentabilitatea și densitatea antreprenorială. Hărțile tematice realizate au evidențiat disparități semnificative între regiunile apropiate de centrele urbane și cele defavorizate din punct de vedere structural, confirmând ipoteza unei corelații între intensitatea finanțării europene și dinamica economică locală.

În concluzie, această teză contribuie la înțelegerea modelelor de finanțare eficiente pentru revitalizarea rurală și propune recomandări pentru optimizarea concepției și punerii în aplicare a politicilor de dezvoltare. Rezultatele subliniază necesitatea unei abordări integrate care să combine finanțare, inovarea socială și guvernanta participativă pentru a promova o dezvoltare rurală durabilă și incluzivă.